

Rift Valley Fever i Kenya

Hälsoministeriet i Kenya (MHK) rapporterade före jultid 2006 om 12 sjuka, varav 11 avlidna, i Rift Valley Fever (RVF) i områden nära Garissa. Prover togs och virussjukdomen verifierades på Kenya Medical Research Institute (KEMRI). MHK har fått stöd av ett stort antal hälsoorganisationer för utredning och teknisk assistans.

Den senaste rapporten 31 december angav totalt 46 dödsfall i Garissaregionen.

Vad är RVF?

Sjukdomen orsakas av Bunyavirus och är en infektion som i huvudsak angriper djur såsom nötboskap, getter, får. Även vilda idisslare kan angripas, t ex buffel, kamel och antiloper. Myggor som bär på smittämnet sprider sjukdomen och människan infekteras på detta sätt eller genom kontakt med blod eller kroppsvätskor från djur. Möjligen kan andra blodsugande insekter också sprida viruset. Det finns rapporter om att infekterade mygg kan föras lång väg av vinden.

Var finns infektionen?

Områden som drabbas är mest ställen där mycket tamboskap finns i östra och centrala Afrika, fr a i länder söder om Sahara. Man har sett en ökning av sjukdomen under tider då mycket regn faller och det är just det som har hänt i östra Kenya under senare delen av 2006.

Hur yttrar sig RVF?

Symtom hos djur är diffusa med en inkubationstid på några dagar. Feber, upp till 41-42 grader är vanlig. Dessutom har djuren påverkat allmäntillstånd, man ser salivation, flöde ur nos och missfall (kastningar). Dödligheten bland unga djur är hög, det är inte alltid man hinner observera några symtom. Människan är känslig för viruset och får influensaliknande symtom med plötslig feber, smärta i muskler och leder, särskilt i armar och ben. Huvudvärk, illamående, trötthet och ljuskänslighet förekommer. Sjukdomen pågår vanligen under kort tid, en vecka eller mindre. Komplikationer i form av i form av blödningar (t ex i huden), hjärninflammation, allvarlig ögoninfektion och nedsatt leverfunktion kan tillståta. Gravida löper hög risk för missfall. Dödligheten hos människa är vanligen låg, någon procent har rapporterats, så den höga aktuella dödligheten i Garissaområdet är förvånande. En tänkbar förklaring att endast de svåraste sjuka har fångats upp som toppen på ett isberg. Man måste dock undersöka blod från patienter på antikroppar innan diagnosen säkert kan fastställas eftersom många andra infektioner ter sig likadant som RVF.

Vad kan göras för att skydda sig mot RVF?

Skydd som är välkända mot malaria är viktiga: Myggnät, insektsbortstötande medel och täckning av kroppen med kläder. Vistelse och kontakt med djur i drabbade områden skall undvikas. Virus är känsligt mot värme och en del desinfektionsmedel. Det kan överleva och föröka sig i insekter och också överleva ganska länge i förtorkat sekret och blod från djur. Obehandlad mjölk och rått kött skall undvikas. I områden med utbrott serveras inte kött på hotell och restauranger.

Vaccin finns men är inte lämpligt för människa. Det har använts på tamboskap.

Hur stor är risken att drabbas av RVF i Kenya?

Naturligtvis är risken störst i det drabbade rurala området där mycket boskap och andra betande djur uppehåller sig. Kontakt med döda djur, djurprodukter, blod från människa är riskfyllda. Ute i landet i övrigt ser jag ingen omedelbar ökad risk för att bli smittad. Det är viktigt att följa hur infektionen utvecklas under den närmaste tiden. Ett gott råd är att vara försiktig med djurprodukter – t ex rå mjölk - och att skydda sig genom användning av de icke-medikamentella metoderna mot malaria.

Sven Åke Hedström, specialist i infektionssjukdomar, jeepläkare i Läkarbanken.